

Cavalcadura per a 'bèstia en què es pot cavalcar', com en Llull, Muntaner, etc. [1050]: «damus tibi --- albergas duas ad unum hominem cum suo famulo et sua *cavalcatura*» (Serra Vilaró, *Pinós M.* III, 101); fou durant molts segles el terme més genuí usat en lloc del més tardanament propagat *cavalleria* afavorit pel castellà: doc. de l'a. 1300, CaCandi, *MiscHiCat.* II, 357; «manants --- que anant vós vostre dret camí al dit statge, de comanda en comanda, vos provehesquen de menjar e de beure e de *cavalcadura*, segons que --- 10 de nostre religió fer és acustumat», a. 1436 (Miret, *TemplH.*, p. 429); «sa *cavalcadura*» 'la seva cavalleria, la s. bèstia', a. 1609, JerPujades (*Dietari*, veg. en *SOLSIT*), i en el Rector de Vallfogona; «anar a buscar al Sr. J. P., escultor --- ab mossò i *cavalcaduras*», 15 Bagà a. 1781 (Serra Vilaró, *o. c.*, p. 242); «robaren tres *cabalcaduras*», St. Jordi Desvalls a. 1810 (*BABL* VI, 429); aproximadament pel mateix temps, Tortosa (Vergés Paulí, *Espurnes* v, 85-86); «lo altre camí, que és sols per *cavalcaduras* y gent de peu, se pren luego de passat lo lloc de Collbató», «muntat sobre de matxo o *cavalcadura*, d'allò ben tiesso, amb capot de pagès, ha arribat Narcís Borràs», B. de Maldà⁷ (*Excursions*, p. 90; *Coll. B. Vida*, 92); «los arribats de nou, enfrenant les *cavalcadures* --- enrotllaren al bon cirurgià», MGenís Aguilar (*Julita*, p. 11). *Cavalcant* [Jaume Roig].

Cavalquejar. *Descavalcar* [fi del segle XIII, *Cròniques*, i cf. supra]; *descavalgador*, -ament. *Entrecavalcat* 'entrecreuat': «Jacob --- benchí los fills ab les mans *entrecavalcades* en senyal de creu: lo hu ab la una mà e l'altre ab l'altra», St. Vicent F. (*Quaresma*, 314.125).

Encavalcat (bé, de tal o tal manera) [Llull, *Desclot*, etc.]; *encavalcament*, -valcació. *Acavallat* 'que avança molt de pressa': «el tràngol ve *acavallat*» (quan les onades redoblen de pressa), St. Pol de Mar, 1925 (on a les grans onades de tràngol els deien *colls* o bé *cavalls*). *Encavallar* [1839 Lab., i escr. Renaix.], V. d'Àneu: «acto de ponerse un animal encima de otro» (Pol, p. 16); eiv. «montar a caballo» (PzCabre-ro); *encavallada* [S. XVII, Bruniquer; 1803, Belv., *CostManc.* II, s. v.]. +*Encavallament*.

Cavallada. *Cavallam*. *Cavallar*. *Cavallejar*. *Cavallot*. *Cavallut*.

CPT.: *Cavallblanc*. *Cavall-i-ego*. *Cavallmatxo*. *Cavalljust* [1388, i en forma llatinitzada]: «un *caval just* in quo tenetur celle equitandi», ross. 1307 (*RLR* IV, 377) part del trull a Artà (*BDLC* XIII, 23).

¹ Veg. Pokorny, *ZCPb.* XIX, 160; J. Loth, *Les emprunts latins dans les langues brittoniques*; Weisgerber, *Die Spr. d. FKelten*, p. 195; Holder, s. v. *caballus*; Walde-H. i Ern.-M. — ² Com que el tipus dialectal més estès en gal és -u en lloc de -on, deu venir d'ací un *Cabucatus* que apareix, p. ex., dos cops en els grafits pre-romans rossellonesos (de Perestortes i Ruscino), segurament amb el sentit de 'combatent a cavall' (cf. la nota de Claustres en *Gallia* sobre aquests grafits). — ³ «Campos regados directament por las derivaciones del canal descri-

to, sin alterar este cauce, ni la distribución del partidior real y presa del Albelló, a lo que se da el nombre, en esta localidad, de *aguas caballerias*», en l'edició castellana (ed. 1951) de les *Ordenances de la Séquia del Puig*, de Xàtiva. — ⁴ De tota manera es podrà estudiar millor si no hi ha una mica de calc de mots aràbics, especialment *hâdir* i *hasib* adjectius que combinen idees de ciutadania o de dignitat amb altres de més abstractes. No veig que hi hagi testimonis de paral·lisme rigorós, i en total no em sembla necessari. Afegeixo l'ús adverbial de vegades (a la Font d'En Carròs «a la Cava l'aigua ix *cavallera*»); «la Font del Beneteixir és mig-*cavallera*», Potries; i referint-se a mines i sèquies: «la Rambla dels Molins de d'un minat, que ix *cavallera*» a Biar; «entrava l'aigua *cavallera* dins de la mina», «la séquia agarra l'aigua *cavallera*» a Càrcer. És eloqüent, com a paradigma de tot, el nom de *La Font Senyora*, al Genovés (1962). — ⁵ Que P. Vidal glossa «troncs d'arbre qui jouent le rôle de soutiens», *RLR* XXX, 274. — ⁶ «La gran rostollada semblava un campament, vorejat a dreta i esquerra per filerades de punxaguts *garballons*, que figuraven tendes de campanya; més enllà es veyà 'l sòl sembrat de garbes ---», *MVayreda*, *Sang Nova* III, v, 187. — ⁷ Que un altre cop usa *carros y cavalcaduras*, *Exc.*, p. 90.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *cavalla*, *cavallet*, *cavallí*, *cavaller*, aigües *cavalleres*, *encavallerir*, *cavaller salvatge*, *cavalleria*, *cavallerejar*, *cavalleris*, *cavalleresc*, *cavalleril*, *cavallervol*, *cavallervolment*, *cavallerós*, *cavallerositat*, *cavalló*, *cavaó*, *gavaó*, *gavalló*, *camalló*, *cavallonar*, *cavallonadora*, *cavallar*, *cavalgar*, *colcar*, *cualcar*, *covalcar*, *descolcar*, *calvalcada*, *cavalcador*, *cavalcadura*, *cavalcant*, *cavalquejar*, *descavalcar*, *descavalgador*, *descavalcament*, *entrecavalcat*, *encavalcat*, *encavalcament*, *encavalcació*, *encavallar*, *encavallada*, *encavallament*, *cavallada*, *cavallam*, *cavallar*, *cavallejar*, *cavallot*, *cavallut*, *cavallblanc*, *cavall-i-ego*, *cavallmatxo*, *cavalljust*.

Cavament, *cavar*, *cavarota*, *cavat*, *cavatina*, *càvec*, *cavegada*, *cavegó*, *caveguell*, *caverna*, *cavernícola*, *cavernós*, V. *cau*

CAVIAR, pres del turc *haviar* (= *havjâr*) id., per conducte de l'italià de Llevant i del francès. □ 1.ª doc.: 1868, *SLitCosta*. Veg. DCEC, s. v.

Cavi, V. *cau*

CAVIL-LAR, pres del ll. *cavillari* 'fer broma, fer el plaga', 'anar amb sofismes', derivat de *cavilla* 'broma, burles'. □ 1.^a doc.: fi S. XIV.

Se'n troben exs. des d'Eiximenis (*Llibre dels Angels*) i d'un doc. de 1393, veg. *DAG*, i *AlcM*. De l'acc. 'entraonar subtilment' es va passar a la de 'rumiar, reflexionar persistentment', que avui predomina. Es fa notar a Eivissa major popularitat que enlloc «tu no